

Nr 21

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckt motion om översyn av bestämmelserna angående avdragsrätt vid taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt.

(2:a avd.)

I en inom riksdagen väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, II:266, av herr *Johansson* i Trollhättan *m. fl.*, har hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att avdragsrätten i dess olika former vid taxeringen till inkomst- och förmögenhetsskatt upptages till prövning.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det i motionen framförda yrkandet, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen.

De allmänna principerna för avdragsrätt vid beskattningen återfinnes i 20 § kommunalskattelagen. I lagrummets första stycke stadgas att från bruttointäkten i en förvärvskälla får avräknas alla omkostnader under beskattningsåret för intäkternas förvärvande och bibehållande, medan i paragrafens andra stycke uppräknas vissa kostnader, som över huvud taget inte är avdragsgilla. Av de exemplifierande uppräkningarna i 22, 25, 29, 33, 36 och 39 §§ kommunalskattelagen kan ledning hämtas beträffande vad som kan hänföras till omkostnader i de olika förvärvskällorna. I 46 § kommunalskattelagen återfinnes de avdrag, som skattskyldig må åtnjuta i form av s. k. allmänna avdrag.

I motionen framhålles att den svenska skattelagstiftningen uppvisar en stor flora av avdrag. Utöver att avdragen innebär en betydande nackdel vid deklarationsförfarandet uppmuntrar de till försök till skattesmitning. Det avgörande argumentet mot avdragen är emellertid att de förorsakar orättvisor, i det att den ekonomiska vinsten av avdragsrätten vid en progressiv beskattning blir olika för stora och små inkomsttagare. Enligt motionärernas mening är det mest stötande avdraget det avdrag för ränta på lånat i fastigheter nedlagt kapital som f. n. medges ägare av lyxvillor. Ett annat avdrag, vars värde ur allmänna synpunkter kan ifrågasättas, är avdraget för representationskostnader. Motionärerna åberopar att bevillningsutskottet med anledning av en väckt motion med ett liknande innehåll, som i den förevarande, uttalat (bet. nr 70/1961) att det torde föreligga fog för antagandet att skattesystemutredningen skulle komma att ingående pröva olika förslag till lösningar för att minska skatten på mindre lönein-

komster och i samband därmed förenkla skatteuppbörden. Någon ändring av avdragsrätten ur rättvisesynpunkt har enligt motionärerna hittills inte åstadkommits. Inte heller har någon nämnvärd förenkling av deklarations- och taxeringsförfarandet vid inkomst- och förmögenhetsbeskattningen ägt rum. Inför genomförandet av en definitiv källskatt är det nödvändigt att det nuvarande avdragsförfarandet avskaffas. Ett skattesystem måste konstrueras så att det i första hand gynnar de lägre inkomsttagarna. En undersökning av avdragsrätten måste även ha detta som mål.

Utskottet

Den svenska skattelagstiftningen bygger på den principen att man inom de olika inkomstkällorna skall äga åtnjuta avdrag för samtliga kostnader för intäkternas förvärvande och bibehållande.

I den förevarande motionen framställs skrivelseyrkande om översyn av avdragsrätten vid taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt. Motionärerna menar att det nuvarande avdragsförfarandet bör avskaffas och ersättas med ett system så konstruerat, att det i första hand gynnar skattskyldiga med lägre inkomster och möjliggör ett enklare deklarations- och taxeringsförfarande.

Kravet på enkelhet i beskattningen har sedan länge framstått som ett angeläget önskemål. Ett flertal initiativ för att förenkla deklarations- och taxeringsförfarandet har redan tagits, och dessa har lett till skattereformer på skilda områden. Syftet har därvid även varit att åstadkomma en bättre överensstämmelse mellan preliminär och slutlig skatt för stora grupper av skattskyldiga med mindre komplicerade inkomstförhållanden. I sammanhanget må erinras om de under 1950-talet genomförda reformerna avseende schablontaxering av en- och tvåfamiljsfastigheter och av bostadsrättsföretagens fastigheter, införandet av schablonavdrag i inkomstkällorna tjänst och kapital samt för försäkringspremier. År 1963 antogs ändrade regler för beskattningen av traktamenten och förra året infördes ett system med schablonavdrag för kommunalskatt för vissa skattskyldiga. Ett införande av schablonregler vid beskattningen av bilkostnader i tjänst är f. n. föremål för Kungl. Maj:ts prövning.

I direktiven för skattesystemutredningen anförde chefen för finansdepartementet att det på längre sikt betydelsefullaste reformkravet på den direkta beskattningens område torde vara att minska skatten på mindre löneinkomster och i samband därmed förenkla skatteuppbörden, därvid det gamla önskemålet om en definitiv källskatt för löntagare trädde i blickpunkten. I allmänna skatteberedningens betänkande med förslag till nytt skattesystem kunde frågan om införande av en definitiv källskatt av tidsskal inte upptas till behandling. Sedan skattesystemutredningens uppdrag slutförts

tillkallades emellertid i februari 1965 en särskild utredning med uppdrag att pröva möjligheterna att införa en sådan skatt.

Enligt utskottets uppfattning torde kunna antagas att denna utredning, som antagit benämningen utredningen om definitiv källskatt, bl. a. kommer att beakta också synpunkter av den art, som framförts i den förevarande motionen. Då utredningens prövning bör vara förutsättningslös kan utskottet inte biträda det i motionen framställda yrkandet.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,
att motionen II: 266 av herr Johansson i Trollhättan m. fl.
om översyn av bestämmelserna angående avdragsrätt vid taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 17 mars 1966

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herr John Ericsson, fröken Ranmark, herrar Wärnberg, Elofsson, Tage Johansson, Lundström, Gösta Jacobsson, Erik Filip Petersson, Enarsson och Paul Jansson; samt

från andra kammaren: herrar Magnusson i Borås, Brandt, Gustafson i Göteborg, Vigelsbo, Engkvist, Eriksson i Bäckmora, Andersson i Essvik, Forsberg, Larsson i Umeå och Wikner.